

ved har jeg paa ingen Maade til Hensigt at lægge nogen Hindring i veien for den Mand, som her i Rigsdagen klart fremstiller den Bei, han vil gaae ligeoverfor den, som Regjeringen vil gaae. Lad os saa dele dem imellem, mod at Ansvaaret for den betegnede Beis virkelige Udførelse kommer til at paahvile den, som har stillet sig paa dette Standpunkt. Jeg maa beklage, at det ærede Medlem, som er kommen nærmest ind paa at betegne en saadan Bei, ikke har betraadt den paa en Tid, hvor han havde fortrinlig Anledning dertil. Han har dertimod stilt sig fra Ministeriet, og han maa vide, hvorfor han har gjort det. Det var dengang let at føre Staten over paa en anden Bei; ja, jeg vil endogsaa sige, at det var lettere, thi Sporet var dengang ikke saa dybt indskaaret.

Naar jeg nu fra dette almindelige Standpunkt, som berører vore indre Forhold og vor egen Opfattelse af den hele Stilling, vender mig nærmere mod Lovforslaget, tilstaaer jeg, at jeg nu til en vis Grad forstaaer Betydningen af den overordentlige Iver, hvormed Udvalget lægger sin Nidkærhed for Frihandelen for Dagen; thi bag denne Nidkærhed for Frihandelen skjyder den en Bom ind, som det sætter midt ind i Frihandelen. Jeg troer imidlertid, at man hverken hos Adam Smith eller hos Grev Spønneck eller hos nogen statsøkonomisk Forfatter skal finde Exempel paa, at man skaber en Frihandel ved at sætte en Bom midt over Landeveien og siger: her skulle I holde! Den ærede Ordfører her bagved spørger: „Er der ikke en Toldgrændse mellem forskellige Lande?“ Altsaa er det ikke hans Grundtanke at udslette Forskjellen, men at opretholde den (Hør! En Stemme: Det har Ordføreren ikke sagt!). Den ærede Ordfører har sagt det, saa jeg hørte det, og, naar han faaer Ordet, kan han jo sige, om han har sagt det eller ikke. Det er ganske godt, at man saaledes tilfældigen opdager den virkelige Tanke.

Formanden: Jeg skal dog ansee det for meget farligt at udhæve saadanne tilfældige, falske Uttringer og commentere over dem, og deraf ulede Meninger, og fremfor Alt troer jeg ikke, at man tør tale om, at Udvalget har en skjult Tanke bagved sine Uttringer (Hør!).

Fsberning: Jeg beder om Forladelse! Jeg har netop sagt det Modsatte.

Formanden: Den ærede Rigsdagsmand sagde, at Udvalget bagved sin Iver for Frihandelen har indskudt og opstillet en Bom mod og midt ind i Frihandelen. Det kan gjerne være, at den ærede Rigsdagsmand ikke har meent det Starke, der ligger i hans Ord; men det er min Pligt at holde paa, at alle Hensynder til utilladelige Motiver fra de forskellige Medlemmers Side blive holdte borte. Den ærede Rigsdagsmand har og skal af mig blive opretholdt i den fuldeste Frihed til at anstille hvilke som helst Betragtninger over de i Udvalgets Betænkning foresaldne Uttringer han vil; det er kun Hensyn til Udvalgets Motiver, der maa holdes udenfor Discussionen.

Fsberning: „Hold Dig da til Facta, Kære! og lad Motiverne gaae frie!“

Formanden: Ja, ganske rigtigt!

Fsberning: Jeg er nødt til ligeoverfor denne Bemærkning eengang for Alle at erklære, at jeg uden Undtagelse ærer alle Folks Motiver; men jeg undersøger deres Handlinger, og viser, hvad der kan have ligget i dem. Derved bebreides dem Intet, som kan være frænkende for dem. Jeg siger altsaa: at et Frihandelsystem, forsøgt med en saadan Iver ligeoverfor en Bom sat midt i Landet, — thi Landet er her betegnet ved de Toldsatser, som man vil staffe tilveie eens paa begge Sider — finder man ikke i noget af de af mig nævnte Skrifter. Jeg siger derfor, at det er min Overbeviisning, at denne Toldgrændse ikke opretholdes for Toldens Skyld.